

*Уважаеми господин Председател,
Уважаеми дами и господа народни представители,
Уважаеми министри,
Дами и господа,*

Днес съм тук при Вас, за да направя коментари за отминалите седем месеца от началото на мандата на кабинета. Период, който действително може да се характеризира като един от най-трудните и динамични в новата българска история.

Преди седем месеца страната ни бе в състояние на дълбока институционална криза, продължителна икономическа депресия и задълбочаващ се дезинтегритет в обществото. Очертаваше се сериозно неизпълнение на бюджетните приходи от порядъка на 1 млрд. лева. Реална бе опасността от ново, шоково увеличение на цената на електроенергията с исканите от 25 до 40 %. Икономиката буксуваше, затисната от лошата външна конюнктура, но и от безпрецедентния административен и силов натиск върху бизнеса. По оценки на служебния вицепремиер по онова време под риск бяха над 270 млн. евро от европейските фондове, без агрофондовете.

Размерът на поетите и неизплатени ангажименти в бюджета надвишаваше аналогичните суми от лятото на 2009 година, послужили за повод на предходното правителство да говори повече от три години за лошо наследство и да се оправдава за своята управленска немощ с въпросните заварени задължения. Фискалните резерви бяха стопени наполовина – от 8 до под 4 млрд. лева, а вътрешният дълг бе увеличен също с над 4 милиарда лева – от малко над 10 млрд. лв. в средата на 2009 година до близо 14,4 млрд. лева в края на първото тримесечие на миналата година. Така за по-малко от 4 година фискалната позиция на страната бе влошена с около 8 млрд. лева.

Спирам се само на някои от икономическите негативи, които заварихме в началото на нашия мандат, защото те са измерими в числа. Ще се въздържа да коментирам още по-негативните тенденции - разградената държавност и институции, наслоената конфронтация в обществото между различни социални и професионални групи, сериозното отстъпление от демократичните принципи на управление. Защото тези тенденции, макар и видими, са трудно измерими и податливи на спорове, а задачата ни днес не е да коментираме миналото, а да гледаме в бъдещето.

В съответствие с неписаното правило, че една беда никога не идва сама, този кабинет се изправи пред още една трудност - миграционната вълна. Като резултат общественият ред трябваше да се защитава както от дестабилизиращи вътрешни, така и различни по характер, но сходни по крайни ефекти външни фактори.

Още в първия план за действие акцентирах на необходимостта да се овладеят негативните тенденции в икономиката и да се стабилизират публичните

финанси, да се приложат мерки за оздравяване на енергетиката, да се подсилят тези социални политики, които най-пряко засягат уязвимите социални слоеве, както и да се намали общественото напрежение, като се отслаби ненужната политическа конфронтация.

Кои от тези задачи и в каква степен успяхме да изпълним за отминалите 7 месеца? По-изчерпателен отговор се съдържа в представения на Вашето внимание отчет, което ми позволява да направя един по-общ коментар на нашата дейност за отминалия период.

1. Преустановихме централизирания натиск върху бизнеса. Днес инвестиционната среда остава противоречива, поради редица обективни обстоятелства. Негативно влияние безспорно оказват и стимулираните политически напрежения. Но вече го няма страхът от целенасочените проверки на контролните органи, както и от селективното отношение на централната власт.

2. Променихме методиката на ценообразуване на електроенергията, което предпостави не търсеното от участниците в енергийната система увеличение на цените, а намалението им на два пъти, макар и с по-скромни размери. Освободихме системата от високите преносни такси, за да стане възможен отново износът на ток. Тези първи стъпки бяха затвърдени чрез по-нататъшни действия за ребалансиране на системата.

3. Инвентаризирахме и променихме стила на работа по големите инвестиционни проекти. Отказахме се от политиката да се бавят процедурите по тях, за да се съхранява вътрешният и външен политически комфорт. Заменихме този подход с по-прост и ефективен – да се работи ускорено. В резултат на това отбелязахме видим напредък поне по няколко от тези проекти – Южен поток и Южния газ коридор-ТАП, газовите връзки със съседните страни, проектната нова ядрена мощност в Козлодуй. Ще продължим да работим приоритетно по тях, като следваме принципа на диверсификацията, т.е. не допускаме едностранчивост при тяхната реализация.

4. Разплатихме голяма част от задълженията на правителството към бизнеса. Все още не сме успели да изчистим всички задължения, например на болниците към техните длъжници, но подходът ни тук е продиктуван от необходимостта да се установи една по-надеждна система за финансово управление и контрол.

5. В рамките на отминалата година практически върнахме цялото дължимо ДДС и за първи път от 2008 година насам започваме новата година „на чисто“. Това коства на бюджета близо половин милиард лева – от малко над 700 млн. лева невърнатото ДДС в средата на миналата година, то бе сведено до малко над 200 млн. лева в края на предходната година - подчертавам -

подлежащо за връщане ДДС, за което не е изтекъл законовият срок. Това е най-ниското невърнато ДДС за последните 7-8 години.

6. Ускорихме усвояването на европейските фондове. Само едно сравнение за илюстрация. Общият размер на усвоените средства по Структурните и Кохезионния фондове към 31 май миналата година възлизаше на 37% от цялата сума за 7-годишния период. Към 31 май същият показател бе 40%, за да достигне в края на годината до 54%. Сами можете да се убедите, че скоростта на усвояване практически е четири пъти по-висока - 14% за 6 месеца, на фона на усвояемост от 37% за 6 години. Минимизирахме загубите на средства от европейските фондове до 35 млн.евро спрямо поставените под риск от над 270 млн. евро.

Успяхме да оползотворим напълно и агро фондовете от Общността, без да загубим нито едно евро, въпреки силните рискове, които заварихме.

И отново няма да се изкуша да правя коментари за извършеното до средата на отминалата година. Говоря само за задачата, която си поставихме и която изпълнихме по един много добър начин. Голямата заслуга остава както за моите колеги от Кабинета, така и служителите от съответните административни звена, които проявиха голяма отговорност при изпълнение на ангажиментите си.

Осъществихме и видим напредък при подготовката на Споразумението за партньорство. Стъпихме на една сурова начална версия, която наследихме и след активен обществен дебат и диалог с Европейската комисия сме близо до окончателното и финализиране. Движим се в добро темпо и спрямо останалите страни-членки. През февруари Министерският съвет ще приеме окончателния вариант на Споразумението за партньорство и ще го изпрати в ЕК за официални преговори.

7. След известни колебания в първите месеци на мандата, приходните агенции постепенно навлязоха в едно по-добро темпо на работа и наваксаха значително наследеното изоставане в събирането на приходите. Ако в средата на годината техните оценки за степента на неизпълнение на приходите се ориентираше на около 1 млрд. лева. до края на годината това неизпълнение беше свито повече от два пъти. Нещо повече, ще си позволя едно аналитично сравнение за сведение на тези наши опоненти, които доскоро публично се радваха как властта няма да си изпълни приходите с 1 млрд.лева. Ако не бяхме променили политиката по отношение на връщане на ДДС и бяхме приключили годината със същото салдо невърнато ДДС, което заварихме в началото на мандата, днес щяхме да наблюдаваме преизпълнение на приходите.

8. Подготвихме и вече са въведени нови техники на събиране на данъчните приходи – обратното начисляване на ДДС за зърнени и технически култури, нов тип фискален контрол за входящите стокови потоци в страната, който да

предотвратява отклоняването от облагане на вътрешно общностните доставки, облекчени условия при облагане с ДДС на малките фирми.

9. Друго предсказание на опонентите от лятото – как новата власт ще изхарчи, а според някои по-свойствени изрази, ще открадне 1 млрд. лева нов дълг, който парламентът разреши да бъде емитиран, за да се приключи миналата финансова година. Още тогава обясних, че вземаме новите заеми, за да изплатим старите и това няма да доведе до увеличение на дълга. Крясъците на опонентите обаче бяха достатъчно силни.

Днес можем да направим равносметка, като проследим измененията на консолидирания правителствен дълг за миналата година. В края на първото тримесечие на миналата година, когато приключи мандатът на предходното правителство, този дълг възлизаше на малко над 14,4 млрд. лева. По предварителни данни към края на миналата година размерът на дълга възлиза на около 14,1 млрд. т.е. имаме не увеличение, а намаление на дълга.

Ще повтора - новият дълг бе взет, за да се изплати стар, излизащ в падеж, натрупан и по времето на управление на ГЕРБ. Такива операции не увеличават дълга. Надявам се сега, всеки, който се включи в летния хор с нелепи обяснения по теми, които не разбира, да намери сили да се извини, че лъга хората. Разбира се, ако има морал – една толкова афиширана категория.

10. Подготвихме поредица от законопроекти, в които се редуцират административните тежести върху бизнеса. Досега МС прие отпадането или смекчаването на над 100 регулаторни режима. Някои от тях вече са в парламента, други предстои да се внесат. За настоящата година имаме задачата да предложим поне още 100 такива режима. Гледаме на тази инициатива не само като на мярка за подобряване на бизнес-климата, а и като на ефективен антикорупционен инструмент.

В тази връзка въведохме изискване за всеки нов нормативен акт да се изготвя оценка на въздействието, в т.ч. да се преглежда и от специализираното звено за борба с корупцията – БОРКОР.

11. Подготвихме промени в законите, които опазват ефективната конкуренция от монополи.

В напреднал стадии на подготовка са нови закони или подобрения в действащи такива по отношение на защитата на потребителите. Вече обсъждаме готов работен вариант на Закон за индивидуален фалит, който да защитава добросъвестните свръхзадлъжняли физически лица.

12. Иницирахме нова кредитна линия за стартиращ и малък бизнес посредством Банката за развитие. Готови са и гаранционни схеми, с които да се подкрепят и по-големи стопански предприятия. Предстои да развием

банкови продукти за насърчаване на експорта и основаване на нови предприятия. В тази насока регистрирахме известно забавяне спрямо началните ни графици, но това ни амбицира да продължим още по-усилено с реструктурирането на основния инструмент - Банката за развитие.

13. Възстановихме диалога с местните власти. Подписахме Споразумение с Националното сдружение на общините и възстановихме работата на Съвета за децентрализация. Засилихме финансирането на общините с оглед на постепенно укрепване на финансовата база на местните органи на власт. Ще продължим с политики, които намаляват различията между регионите.

14. Продължихме започнатите структурни реформи в административната сфера, като коренно променихме подходите при нейното реализиране. Окончателно канселирахме всякакви планове за физическо разместване на централни административни звена из страната. Подготвяме рационализиране на административните звена и изчистването им от дублиращи функции.

Продължаваме да работим по заварените планове за електронизация на публичните услуги в преследване на крайната цел – пълно завършено електронно правителство.

15. Сложихме началото на една по-агресивна социална политика. Подсилихме финансово редица социални програми, насочени към стимулиране на раждаемостта и отглеждането на деца, разширяване на системата за енергийно подпомагане, повишаване на минималната работна заплата, ежегоден индексирание на пенсиите, намаляване на таксата за достъп до здравни услуги за възрастните хора.

Разширихме активните мерки на трудовия пазар. Разработихме и национален план за младежката безработица – една програма, която е насочена към обезпечаване на първо работно място за младите хора. Актуализирахме размерът на месечните добавки за деца с трайни увреждания.

Вече е в сила корекция в персонално подоходно облагане. Тя предвижда да се възстановява платения данък върху минималната работна заплата. Това е инструмент, който избягва в голяма степен минусите на необлагаемия минимум, а съдържа позитиви, близки до неговото действие, както и в контекста на въздействието върху бюджетните приходи, трудовия пазар и конкурентоспособността на икономиката ни. Правя тези пояснения поради появилите се очевидно едностранчиви критики защо първо трябва да се събира данъкът, а след това да се връща.

16. В сферата на образованието направихме стъпки към усъвършенстване на системата за делегираните бюджети и поставихме засилен акцент на по-нататъшно развитие на професионалното образование и обучение.

17. В сферата на здравеопазването успяхме да приключим отминалата година без сериозни дефицити, въпреки лошите показатели, оформили се в средата на годината. Подготвихме редица промени в нормативната рамка в посока на заздравяване на системите за финансово управление и контрол. Между ключовите задачи, които стоят за решаване през настоящата година са укрепване и модернизиране на Спешната помощ, въвеждане на електронната здравна карта и подготовката на болничната система за по-нататъшни реформи.

18. Започнахме процес на нормализиране на работата на всички служби с отговорности за сигурността на страната. Подготвихме и представихме в парламента нов Закон за МВР, където ясно се разграничават правомощията и отговорностите на политическото и професионалното ръководство. Прекратихме безразборното боравене със специални разузнавателни средства. Поставяме все по-голям акцент върху противодействието на престъпността срещу личността и собствеността на гражданите, както и върху престъпления, оцеляващи фиска.

Полицията демонстрира висок професионален стил на работа, успявайки в отминалите месеци да балансира между опазването на обществения ред, от една страна и спазване на правата на гражданите на мирни протести, от друга страна.

Финализирахме подготовения от няколко години нов Наказателен кодекс – плод на дългогодишни усилия – на министри и на множество експерти, юристи и правозащитни организации. Сигурен съм, че не е свършен, доколкото въобще е подходящ такъв термин за тази материя, но съм уверен, че след заключителните дебати в тази зала, между двете четения, ще имаме един модерен инструмент за прилагане на превантивно-наказателна политика.

19. На път сме да решим и един от най-острите проблеми за отминалата година, породен от неочакваната и силна по интензивност бежанска вълна. След някои начални колебания и търсене на баланс между задължителната в подобни случаи хуманност към нещастieto на тези хора и възможностите на страната да ги подпомогне, без да засягаме националната си сигурност, приехме и изпълняваме стриктен план за действие. Така все повече се доближаваме до състояние на ефективен контрол върху всички системи за управление на тази система.

20. Осъществихме необходимата приемственост във външната политика, стриктно следваме нашата евроатлантическата принадлежност, като целта ни е да възстановим традиционния за българската външна политика балансиран подход към всички наши външни партньори и приятели.

Уважаеми дами и господа народни представители,

Обърнах внимание само на по-важното в работа на кабинета за отминалите 7 месеца. Ще се опитам да направя едно обобщение. Все още страната се намира в трудна социално-икономическа обстановка, още сме далеч от състоянието в 2008 година – последната година преди да навлезем в мандата на предходното правителство. Все още нашите и чуждестранните инвеститори не са сигурни струва ли си да инвестират в условията на подклаждана политическа нестабилност. По-важното обаче е, че за отминалия период успяхме да обърнем посоката на движение, да стопираме преобладаваща част от формираните негативни тенденции и в редица сектори да направим първите стъпки към нормализация на икономическия и обществено-политическия живот. Предстои ни много работа и аз вярвам, че ще бъдем подкрепени от всички, които не са безразлични към бъдещето на нашата страна.

Благодаря на всеки от вас в ляво и в центъра на тази зала за подкрепата на нашите усилия да стабилизираме държавата.

Исках да благодаря и на всички вдясно в залата, които ни критикуваха градивно, а не самоцелно. Въпреки че отсъстват, ще го направя - пак в името на по-доброто бъдеще на всички български граждани.

Ще продължа да разчитам на вашата подкрепа, която ще ни позволи да продължим пътя към стабилност и развитие на България.

Благодаря за вниманието!